

AH 1593
2026Z01631

Antwoord van minister Hermans (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 13 april 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025-2026, nr. 1131

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel 'Stoppen met roken voor honderden euro's aan shopbonnen: Nederland test Britse succesmethode'?¹

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2

Vindt u het wenselijk dat zwangere vrouwen in Nederland cadeaubonnen krijgen zodat ze gemotiveerd worden om te stoppen met roken?

Antwoord vraag 2

Roken is een hardnekkige verslaving. Veel zwangere vrouwen willen wel stoppen, maar zonder hulp lukt het vaak niet. Elk kind verdient een gezonde start van zijn leven, roken veroorzaakt al voor de geboorte veel ernstige problemen waar kinderen niet voor hebben gekozen. Een deel van de aanstaande moeders zoekt daarom zelf hulp in de vorm van begeleiding door professionele coaches. In de pilot, die door onderzoekers zelf is opgestart, wordt onderzocht of cadeaubonnen helpend kunnen zijn om zwangere vrouwen te ondersteunen succesvol te stoppen met roken, met de intensieve begeleiding altijd als basis. Ik wacht de uitkomsten van deze pilot af.

¹ AD, 26 januari 2026, 'Stoppen met roken voor honderden euro's aan shopbonnen: Nederland test Britse succesmethode'

Vraag 3

Deelt u de mening dat het de verantwoordelijkheid is van een zwangere vrouw om te stoppen met roken?

Antwoord vraag 3

Ja. Mensen blijven in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun keuzes. Het zoeken van hulp om te stoppen met roken valt daar ook onder. De overheid heeft een rol waar het gaat om de bescherming van kwetsbaren en eerlijke kansen op een goede start voor ieder kind, zeker als het gaat om ongeboren kinderen. De overheid heeft om die reden al sinds 2018 met het Nationaal Preventieakkoord afgesproken samen met veel maatschappelijke partners zich ervoor in te zetten dat in 2040 geen zwangere vrouwen meer roken.

Vraag 4

Deelt u de mening dat een gezond kind op de wereld zetten het allergrootste cadeau is waarvoor vrouwen zouden moeten stoppen met roken?

Antwoord vraag 4

Een gezond kind mogen krijgen is inderdaad een groot goed. Voor veel vrouwen die roken is de zwangerschap gelukkig doorslaggevend om de stap naar een rookvrij leven te kunnen zetten. Helaas rookt nog circa 6% van de vrouwen tijdens de zwangerschap. Het kindje heeft daarin geen keuze terwijl die wel met alle gevolgen te maken krijgt.

Vraag 5

Wat vindt u ervan dat belastinggeld, dat onder andere is bedoeld om goede zorg te leveren, wordt gebruikt om via cadeaubonnen zwangere vrouwen die roken te overtuigen om te stoppen?

Antwoord vraag 5

De meeste rokers willen stoppen, blijkt uit onderzoek.² In Engeland is het werken met cadeaubonnen als aanvulling op de coachingprogramma's een standaard onderdeel geworden van de zorg voor zwangere vrouwen die willen stoppen met roken, na een zorgvuldig onderzoekstraject. Daar is het aantoonbaar effectief en bovendien kostenbesparend gebleken. Doordat roken tijdens de zwangerschap de kans op doodgeboorte, extreme vroeggeboorte en meerdere ontwikkelingsstoornissen sterk vergroot, veroorzaakt het leed en verdriet maar ook veel extra zorgkosten. De onderzoekers van Rotterdam MC en Trimbos-instituut doen een pilot naar het effect van de aanpak uit Engeland bij zwangere vrouwen in Nederland.³ Het gaat daarbij niet zozeer om zwangere vrouwen te overtuigen om te stoppen met roken, maar om zwangere vrouwen die uit zichzelf willen stoppen een steun in de rug te geven. De onderzoekers ontwerpen de cadeaubonnen ook niet als beloning, maar als stok achter de deur tijdens het moeilijke proces van stoppen met roken. Het vooruitzicht op een tastbare, directe consequentie, in dit geval de kans op een cadeaubon, helpt om de lange termijn gezondheidswinst dichterbij en concreter te maken. Uit de eerste resultaten blijkt volgens de onderzoekers dat het zwangere vrouwen twee tot drie keer vaker lukt om te stoppen met roken als zij naast coaching ook cadeaubonnen krijgen. Daarmee stellen zij dat deze methode hier ook uiteindelijk zorgkosten bespaart. Als dat daadwerkelijk het geval is, kan het werken met cadeaubonnen onder specifieke voorwaarden bijdragen aan goede zorg voor met name het ongeboren kind. Ik wacht de uitkomsten van de pilot daarvoor af.

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/on--gezonde-leefstijl-2022-opvattingen-motieven-en-gedragingen/8-roken>

³ <https://www.rookvrijestart.nl/onderzoek>